Komission ehdotus vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen tarkistamisesta

(de minimis –asetuksen muuttaminen)

Elisa Fagerström

Työ- ja elinkeinoministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

De minimis -asetuksen merkitys

- **Valtiontuet tulee ilmoittaa Euroopan komissiolle pääsäännön mukaan ennen tuen myöntämistä.**

- **Pääsäännön mukaan komissio päättää tuen sallittavuudesta (”sisämarkkinoille soveltuvuudesta”) hallinnollisessa ennakkovalvontamenettelyssä.**

- **Tukea ei saa myöntää ennen komission hyväksyvää päätöstä.**

- **Komissiolle tehtävään ennakkoilmoitusvelvollisuuteen yhtenä merkittävänä poikkeuksena on ns. de minimis -asetus (EU) N:o 1407/2013.**

De minimis -asetuksen käyttö Suomessa

- De minimis -asetusta hyödynnetään Suomessa nykyisin laajasti eri viranomaisten toimesta yritystukien EU-oikeudellisena perustana.

- Asetusta hyödynnetään mm. Finnveran laina- ja takaustoiminnassa, Business Finlandin lukuisissa rahoituspalveluissa, ELY-keskusten kehittämisavustuksissa sekä myös useilla muilla hallinnonaloilla yritystukia myönnettäessä.

- Myös kunnat pitävät de minimis -asetuksen mukaisten tukien myöntämismahdollisuutta tärkeänä sen laajan soveltamisalan ja melko yksinkertaisen menettelyn vuoksi.

- Kuitenkaan kattavaa tietoa siitä, kuinka paljon de minimis -asetuksen mukaisia tukia myönnetään Suomessa ei ole saatavilla. (Ei ole olemassa keskusrekisteriä).

De minimis -asetusehdotus

- Komissio aloitti julkisen kuulemisen asetusehdotuksesta 15.11.2022.

- Ehdotus korvaa nykyisen de minimis -asetuksen, jonka voimassaolo päättyy 31. joulukuuta 2023.

- Ehdotus perustuu valtiontukipolitiikan kattavan arvioinnin eli toimivuustarkastuksen tuloksiin sekä kesällä 2022 toteutettuun kannanottopyyntöön.

- **Uusi asetus astuisi voimaan ehdotuksen mukaan 1.1.2024**

Keskeiset ehdotukset

1. **Vähämerkityksiselle tuelle on ehdotettu 275 000 euron enimmäismäärä.**
   a) Enimmäismäärän korotuksen tarkoituksena on ottaa huomioon inflaatio (vuosina 2014–2030, koska ylärajaa nostettiin viimeksi vuonna 2006, ja silloin inflaatio otettiin huomioon vuoteen 2013 asti).
   b) Lisäksi mukautetaan lainoista koostuvan tuen, takauksista koostuvan tuen ja maanteiden tavarakuljetuksia suorittaville yrityksille myönnettävän tuen enimmäismääriä.

2. **Läpinäkyvyyttä koskevien vaatimusten tiukentaminen ottamalla käyttöön pakollinen kansallinen tai EU:n tason julkinen rekisteri,** jossa jäsenvaltiot esittävät täydelliset tiedot minkä tahansa viranomaisen myöntämästä vähämerkityksisestä tuesta

Valtioneuvoston kanta

- **VN katsoo, että de minimis -tuen enimmäisrajan nosto 275 000 euroon on perusteltua inflaatiokehityksen johdosta.**

- **VN katsoo, että de minimis -tuen enimmäismäärän pitäminen suhteellisen alhaisena on perusteltua kilpailu- ja sisämarkkinapolitiikan näkökulmasta.**

- **VN suhtautuu kriittisesti ehdotettua korkeampaan enimmäisrajan nostoon.**
  - Valtioneuvoston näkemyksen mukaan EU:n valtiontukivalvontaan liittyviä menettelyjä ja hallintoa tulee yksinkertaistaa ensisijaisesti yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalan laajennuksella siten, että tuki kohdennetaan tarkkarajaisesti kasvua tukeviin aiheisiin kilpailua vähiten vääristävällä tavalla.

- **VN suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen velvoittaa jäsenvaltiot seuraamaan tuen enimmäismääriä kansallisen tai EU:n tason keskusrekisterin avulla.**

- **Keskusrekisterin perustaminen yksinkertaistaisi ja tehostaisi de minimis -tukien läpinäkyvyyttä, seurantaa ja vaikuttavuuden arviointia sekä tietoa tukien kohdentumisesta.**
  - Keskusrekisterin perustaminen lisäisi myös oikeusvarmuutta tuen myöntäjien ja tuensaajien osalta.
  - Keskusrekisteri mahdollistaisi myös eri viranomaisten tietoaineistojen yhdenmukaistamisen ja laadukkaan hallinnan.

- **VN pitää kuitenkin komission ehdotuksen mukaista kuuden kuukauden siirtymäaikaa keskusrekisterin käyttöönottoon liian lyhyenä.**

Seuraavat vaiheet

- **Julkisen kuulemisen ja neuvoa-antavan komitean kuulemisen jälkeen komissio tarkistaa asetusehdotusta ja ottaa tässä huomioon sidosryhmiltä ja jäsenvaltioilta saadun palautteen.**

- **Komission toinen luonnos tulossa keväällä 2023.**